

Als voorbeeld van een succesvolle consumentenactie, noemt drs. Van Apeldoorn de activiteiten van Ralph Nader, die geleid hebben tot hogere veiligheidseisen aan Amerikaanse auto's. De Volkswagen brengt nu een 'kever' volgens hogere Amerikaanse normen.

Ziet drs. Van Apeldoorn een taak voor een christelijke universiteit in deze wereldproblematiek?

'Ja. Maar ik maak me wel zorgen, over de tendensen tot centralisatie van het wetenschapsbeleid. Met name onderzoekswerk dat gericht is op maatschappelijke problemen, kan in gedrang komen. Er is hier op 't ogenblik binnen de Economische Faculteit een duidelijke ongerustheid als binnen de VU niet meer zelf kan worden bepaald, welke projecten worden aangepakt. Er wordt in de nota van de Gespreksgroep

overvloed manco's vertoont. Daar zit een stuk onverzadigbaarheid in. Hoe komt het dat er in onze samenleving zoveel onverzadigdheid is. Dat we ons laten opjagen door stimulators, die ons voorhouden dat we pas gelukkig zijn als we jagen naar steeds meer?'

Het lijkt hem, dat de mens, bij gebrek aan reële ontmoetingen in de samenleving, steeds meer geneigd is genoegen te nemen met technische surrogaten. Goederen moeten het gevoel van leegte vullen,

naar God en daarin naar de diensten aan de medemens. De 'arbeid' moest daarvan doordrongen zijn. Maar omdat we 't idee van het altijd leven voor Gods aangezicht, in gemeenschap met elkaar, kwijtraken in de samenleving, gaan we onze doelen in iets anders leggen. Ik geloof dat het ook een religieuze dimensie heeft. Paulus zegt in Timotheüs: 'Zij die rijk willen worden, vallen in vele verzoekingën.' Ik dacht dat je dat ook voor samenlevingen mocht lezen. 'Maar gij mens Gods, jaag datgene na, wat u dichterbij God en de medemens brengt, gerechtigheid, barmhertigheid, liefde.' Daarin moet het onverzadigd-zijn in dit leven liggen. En niet in het jagen naar goederen.'

70

MATTEÛS 25

³¹“Wanneer de Mensenzoon in al zijn majesteit verschijnt vergezeld van al zijn engelen, neemt hij plaats op zijn hemelse troon. ³²Zijn engelen zullen alle volken voor zijn troon verzamelen, en hij zal ze in twee groepen scheiden zoals de herder de schapen scheidt van de bokken. ³³De schapen stelt hij op aan zijn rechterkant, de bokken aan zijn linkerkant. ³⁴Dan zal de Koning tegen wie rechts van hem staan, zeggen: ‘Mijn Vader heeft u gezegend. Kom en neem bezit van het koninkrijk dat voor u gemaakt is vanaf de schepping van de wereld. ³⁵Want ik had honger en u gaf mij te eten, ik had dorst en u gaf mij te drinken, ik was een vluchteling en u verleende mij onderdak, ³⁶ik ging schamel gekleed en u gaf mij kleren, ik was ziek en u verzorgde mij, ik zat gevangen en u kwam mij bezoeken.’ ³⁷En de rechtvaardigen zullen hem vragen: ‘Heer, wij hebben u nooit hongerig of dorstig gezien; hoe hebben we u dan te eten en te drinken kunnen geven? ³⁸We hebben nooit gezien dat u vluchteling was of schamel gekleed ging; hoe hebben we u dan onderdak kunnen verlenen en kleren kunnen geven? ³⁹We hebben nooit gezien dat u ziek was of in de gevangenis zat; hoe hebben

⁴¹“Daarna zal hij zich weg van mij, God heeft dat gemaakt is voor de di en u gaf mij niet te eten, ⁴³ik was een vluchteling schamel gekleed en u g de gevangenis en u bez vragen: ‘Heer, wanneer u een vluchteling was o gevangenis zat, en hebbe den: ‘Geloof mij: toen u bood, weigerde u mij te h maar de rechtvaardigen

Het komplot tegen Je
(Marcus 14 : 1-2; Lucas 22 :

26 Toen Jezus zijn t leerlingen: ²⁶“Jull

Uit: 'Goed nieuws voor u'

Universitair Onderzoek gesproken over onze samenleving en onze maatschappij. Ik hoop dat er een brede discussie over dit onderwerp komt.'

Prof. Goudzwaard:

Ook prof. dr. B. Goudzwaard (econoom), die in z'n inaugerale rede vorig jaar afremming van de economische groei noodzakelijk achtte, spreekt liever niet over 'soberheidsmaatschappij'. Het klinkt hem te zuur; het doet hem te veel denken aan het Genève van Calvijn. Soberheid lijkt een terugval, maar 't kan z.i. op een bepaalde manier een verrijking van het leven zijn. 'Ik geloof meer dat onze conceptie van

ontstaan door gebrek aan menselijk contact. Martin Buber citerend, zegt hij dat de 'ik-jij-verhouding' weer centraal moet komen te staan 'in plaats van de 'ik-het-verhouding', waarvan we in het westen bezeten zijn.

'Ik heb de Mozaïsche wetten nog eens zitten bekijken. Daar kun je zien, dat in de set-up van die maatschappij het 'jagen naar steeds meer' geen kans krijgt. Wie zich daar wil inspannen om steenrijk te worden, moet in het jubeljaar toch alles weer teruggeven. Het werk loopt dan uit op 'n stuk sabbath.

Als je in een jachtsamenleving zit, gaat er ook 'n stuk openheid teloor. Je zou kunnen zeggen, dat die Mozaïsche wetgeving bedoelde de samenleving open te stellen

VU-magazine: Herkent u dergelijke noties bij de mensen, die de werkdag ontwikkelingssamenwerking in Rotterdam meemaakten?

Prof. Goudzwaard: 'Voor 'n deel wel, nl. dat ze vraagtekens gaan zetten achter onze manier van consumeren. Ik kan het misschien het beste zó zeggen: als je het woord Sjaloorn neemt ('n ontzaggelijk diep woord in de bijbel), dan is er altijd die harmonie tussen recht en vrede en welzijn. Die horen bij elkaar.

Nu zou je kunnen zeggen, dat we in het westen dat economisch partje van die hele Sjaloorn op zichzelf hebben gesteld. En we dachten in het voetspoor daarvan ons geluk te pakken te krijgen. Maar tegelijkertijd is de harmonie met het recht verscheurd, omdat wij in wezen onze welstand opbouwden ten koste van de groeimogelijkheden in de ontwikkelingslanden. Dan wordt die Sjaloorn tot in zijn wezen verscheurd in de westerse samenleving. En dat hebben de mensen op die Rotterdamse dag goed gezien, dat je geen wezenlijk geluk kan bouwen op basis van verstoorde verhoudingen ten opzichte van de natuur en op een situatie van onrecht ten opzichte van de mensen, die niks hebben. Op basis daarvan is geen Sjaloorn te bereiken. En als je van daaruit komt tot een dubieus stellen van onze snelle welvaarts-groei, dan is dat – dacht ik – correct.'

VU-magazine: Wat te zeggen van brieven zoals die geschreven worden naar het secretariaat Ontwikkelingssamenwerking van de geref. kerken?

Prof. Goudzwaard: 'We komen nu op het moeilijke punt: de verwevenheid van wel-